

मेघदूतं - कालिदास

१

कश्चित् Some(one) [Yaksha]

कान्ताविरहगुरुणा weighed downed with immense viraha, separation from a loved one (kanta)

स्वाधिकारात्प्रमत्तः ?

शापेनास्तंगमितमहिमा His strength/greatness lost by the curse

वर्षभोग्येण भर्तुः year long separation?

यक्षश्चक्रे

जनकतनया Sita's

स्नानपुण्योदकेषु bathing place

स्निग्धच्छायातरुषु soft/gentle shadow of a tree

वसतिम् stays

रमगिर्याश्रमेषु at Ramagiri Ashram

Cursed for his misdeeds,
Stripped of strength,
a year separated from his lover,
our Yasksha mopes under the gentle tree shade,
in Ramagiri, where Sita bathed.

२

तस्मिन्नद्रौ At the peak of the mountain

कतिचिदबला the one left weak

विप्रयुक्तः deprived of

स कामि that Yaksha who is sensual

नीत्वा

मासान्कनकवलयभ्रंशरिक्तप्रकोष्ठः

आषाढस्य प्रथमदिवसे First day of Ashadha

मेघमाश्लिष्टसानुं

वप्रक्रीडापरिणतगजप्रेक्षणीयं

ददर्श

३

तस्य स्थित्वा

कथमपि पुरः

कौतुगाधानहेतु

अन्तर्बाष्पश्रिवरमनुचरो

राजराजस्य दध्यौ

मेघालोके भवति

सुखिनोऽप्यस्यथावृत्ति चेतः

कण्ठाश्लेषप्रणायिनि

जने किं पुनर्दूरसंस्थे

४

प्रत्यासन्ने

नभासि

दयिताजीवितालम्बनार्थी

जीमूतेन

स्वकुशलमयीं

हारयिष्यन्प्रवृत्तिम्

स प्रत्यग्रैः

कुटजकुसुमैः

कल्पितार्घाय तस्मै

प्रीतः प्रीतिप्रमुखवचनं

स्वागतं व्याजहार